Redacţiunea şi Administraţiunea:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„Gazeta“ iese în fiecare ḑi.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.

România si străinătate:
pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

Sĕ prenumeră:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţi.

Anunciurile:
O seriă garmond 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare.

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ.
Manuscripte nu se retrămită.

Nr. 3. MERCURĬ, 6. Ianuarie. 1888.

Din causa sfintelorŭ sĕrbătorĭ, Botezulŭ Domnului şi Sft. Iónŭ Botezătorulŭ, ḑiarulŭ nu va apăré până Vinerĭ séra.

Jubileulŭ de 50 de anĭ
alŭ
„GAZETEI TRANSILVANIEI“.

Ḑiua a doua

Vinerĭ în 1 Ianuarie 1888, înainte de améḑĭ, Redacţiunea a primitŭ felicitărĭ dela numerose persóne, carĭ au venitŭ anume pentru acésta în biuroulŭ Redacţiunei.

După améḑĭ a fostŭ banchetulŭ în hotelulŭ „Pomu-verde,“ la care au participatŭ cu óspeţii de afară vr'o 80 de persóne.

Sala era decorată cu chipurile lui George Bariţŭ în mijlocŭ, alŭ lui Iacobŭ Mureşianu în drépta, alŭ lui Andreiu Mureşianu în stânga păretelui din frunte şi erau înpodobite cu cununĭ de laurĭ şi cu florĭ. Pe unŭ părete lateralŭ erau chipurile lui Traianŭ şi Decebalŭ.

La banchetŭ a luatŭ parte şi Redactorulŭ fóiei „Kronstädter Zeitung“ d-lŭ Iosef W. Filsch. Fostulŭ primarŭ alŭ Braşovului tipografulŭ Ioan Gött, care 'şĭ are partea sa de meritŭ la întemeiarea „Gazetei“, fiindŭ bolnavŭ n'a pututŭ fi de faţă la banchetŭ.

Şirulŭ toastelorŭ l'a deschisŭ zelosulŭ preotŭ alŭ capelei române din cetate:

D-nulŭ Bartolomeiu *Baiulescu* pentru Impĕratulŭ şi Regele şi pentru întréga Casă domnitóre.

D-lŭ adv. Ionŭ *Lengeru* toastă cu cuvinte bine simţite, făcêndŭ pe scurtŭ istoriculŭ „Gazetei“, pentru întemeiătorii fóiei, dorindŭ apoi actualului conducĕtorŭ alŭ ei, viéţă îndelungată şi putere, ca sĕ ducă mai departe gréua lucrare ce au început'o antecesorii sĕi, şi sĕ nu-lŭ părăsescă zelulŭ ce l'a arătatŭ până acum pentru binele românismului.

Dl-ŭ Dr. Aurel *Mureşianu* arătă că numai prin muncă unŭ poporŭ póte ajunge la libertate. Dér numai munca cu credinţă în viitórea isbêndă póte duce la ţintă. Cei carĭ au înălţatŭ drapelulŭ „Gazetei“ au avutŭ credinţă tare în viitorulŭ neamului românescŭ. Cu tóte astea, lucrarea lorŭ n'ar fi reuşitŭ, décă n'arŭ fi fostŭ sprijinită de valoroşii comercianţĭ din Braşovŭ. Solidaritatea dintre ei şi dintre purtătorii drapelului „Gazetei“ a fostŭ o garanţiă sigură a succesului. Inchină pentru solidaritatea poporului românŭ şi pentru întărirea credinţei în isbênda dreptei lui cause.

Preotulŭ d-lŭ Vasilie *Voina* cetí o scrisóre ce a primit-o dela d-lŭ G. Bariţŭ, în care acesta arăta câtŭ a fostŭ de persecutatŭ din causa redactării „Gazetei“. Toastă pentru d-lŭ G. Bariţŭ, ca Dumneḑeu sĕ'i dea viéţă lungă spre binele neamului românescŭ, ér nu numai unŭ anŭ câtŭ mai doresce dênsulŭ spre a'şĭ termina lucrarea sa cu care e ocupatŭ în interesulŭ Românilorŭ.

D-lŭ Petra *Petrescu* începêndŭ cu vorba vechiă „Est Deus in nobis“, vorbi despre spiritulŭ poporului românŭ şi toastă pentru bunulŭ spiritŭ alŭ acestuia.

Redactorulŭ d-lŭ Iosefŭ W. *Filtsch* vorbi în limba română despre munca ḑiaristicei şi îmbărbătă pe colegulŭ sĕu Dr. A. Mureşianu la luptă pentru egala îndreptăţire a poporului românŭ.

D-lŭ adm. protop. A. *Berinde* din Seinĭ, comit. Sătmarŭ, cetindŭ poesia „Ce e patria română“, ḑice că hotarulŭ Sătmarului e hotarŭ naturalŭ alŭ poporului românŭ şi toastéză pentru susţinerea şi întărirea acestuia până în acelŭ hotarŭ.

D-lŭ adv. Simionŭ *Damianŭ* ḑise că o naţionalitate se póte susţiné în Ungaria, décă causa poporului se află în mânile unorŭ bărbaţĭ oneştĭ şi conscii de datoria lorŭ. O astfelŭ de naţionalitate suntŭ Sasii, unŭ astfelŭ de băbatŭ e representantulŭ pressei săsescĭ, d-lŭ I. W. Filtsch, căruia închină toastulŭ sĕu.

Redactorulŭ d-lŭ Stefan *Bobancu* toastă pentru acei preoţĭ, carĭ se laudă, pentru faptele lorŭ, cu rĕsplată românéscă, ér nu cu rĕsplată duşmănéscă.

D-lŭ parochŭ *Comanescu* din Codlea recită o poesiă ocasională.

D-lŭ parochŭ şi protop. onor. A. *Raicu* din Cohalmŭ toastă pentru d-lŭ St. Bobancu, care şi-a unitŭ puterile cu Directorulŭ fóiei jubilare la greaua muncă, înpreună cu ceilalţĭ colaboratorĭ.

D-lŭ L. *Romanŭ* toastă pentru egala îndreptăţire a naţionalităţilolŭ şi pentru concordia dintre ele.

D-lŭ Iónŭ *Purcherea* toastă pentru P. S. S. Episcopulŭ Iónŭ Popasu, care ca preotŭ şi protopopŭ alŭ Braşovului a datŭ celŭ dintâiu îndemnŭ pentru progresulŭ culturalŭ alŭ Românilorŭ din Braşovŭ, precum şi pentru vredniculŭ urmaşŭ alŭ sĕu preotulŭ V. Voina.

Au mai toastatŭ apoi, părintele V. Voina pentru opincă şi cióreci, talpa românismului; adv. Lengeru pentru óspeţii de afară, între carĭ d-lŭ adm. protop. Berinde, ca vrednicŭ Românŭ ce e, n'a pregetatŭ a veni din marginea nordvestică a teritorului locuitŭ de Românĭ, în puterea ernei celei mai frigurose, numai sĕ fiă de faţă la acéstă rară festivitate naţională; apoi pentru d-nii Piposŭ, prof. în Giurgiu, şi Hodoşŭ prof. în Bucurescĭ, carĭ au alergatŭ sĕ asiste la serbarea fraţilorŭ lorŭ de dincóce; preotulŭ Raicu pentru familia Mureşianu şi pentru Românii din Braşovŭ; preotulŭ B. Baiulescu pentru femeile române, care au fostŭ representate prin fiica lui Iacobŭ Mureşianu, d-na Sevastia Davidescu; preotulŭ Comanescu pentru bărbaţii carĭ cu legea în mână apĕră interesele poporului, cum suntŭ d-nii Damianŭ şi Lengerŭ; adv. Damianŭ pentru preotulŭ Baiulescu, care a lucratŭ şi lucréză neobositŭ pentru promovarea intereselorŭ industriale la Românĭ; preotulŭ Baiulescu pentru representanţii de faţă ai classei comerciale şi industriale; adv. Lengerŭ pentru bunulŭ succesŭ alŭ muncei „Gazetei“ ce se dovedesce prin mulţimea telegramelorŭ primite; preotulŭ Berinde pentru preotulŭ Voina şi comitetulŭ arangiatorŭ, ér preotulŭ Voina, arătândŭ că meritulŭ succesului festivităţii e alŭ poporului, închină pentru acesta; preotulŭ Comanescu pentru naţiunea română, care e o naţiune nobilă; Dr. A. Mureşianu pentru prosperarea presei române şi pentru unirea ḑiariştilorŭ românĭ; preotulŭ Berinde pentru patriă şi pentru virtute care păstréză independenţa omului; d-lŭ Il. Hodoşŭ toastă pentru zelosulŭ şi activulŭ preotŭ V. Voina.

Intre toaste s'au cetitŭ numerósele telegrame de felicitare ce au sositŭ din tóte părţile românismului, precum şi din oraşele marĭ ale Europei, unde se află suflare românéscă.

Astfelŭ s'a sfêrşitŭ serbarea jubileului de 50 de anĭ alŭ „Gazetei Transilvaniei“, care vecĭnicŭ va rĕmâné neuitată în inimile celorŭ ce au luatŭ parte la ea şi va ocupa o frumósă pagină în istoria progresului nostru culturalŭ naţionalŭ.

S. B.

Şimleulŭ-Silvaniei, 31 Decemvre 1887.

Cu sufletulŭ sĕrbătorimŭ cu voi în lupta pentru cultura şi emanciparea naţiunei nóstre. Vĕ aderămŭ şi Vĕ poftimŭ viéţă îndelungată

Barbolovicĭu vicar, prota **Popŭ**, **Cosma** protopopŭ, **Mărcuşŭ**, **Orosŭ** advocaţĭ, **Lazar** comptabilŭ, **Cosma** directorŭ, **Aciu** şi mai mulţĭ **Selăgenĭ**.

Orăştia, 31 Decemvre 1887.

Românii din Câmpulŭ-pânei aderămŭ din totŭ sufletulŭ nostru la principiile, pentru carĭ cu bărbăţia aţĭ luptatŭ o jumĕtate de seculŭ, şi cu bucuriă ne asociămŭ la festivitatea jubilară a celui mai vechiu şi resolutŭ ḑiarŭ românescŭ.

Felicitămŭ pe decanulŭ ḑiaristicei române şi pe întemeietorulŭ „Gazetei“ Georgiu Bariţŭ, precum şi pe credinciosulŭ sĕu urmaşŭ Dr. Aurel Mureşianu, dorindu-le a vedea realisate principiile scrise pe flamura nóstră comună şi asigurându-i şi pe viitorŭ de sprijinulŭ nostru, ér memoria multŭ regretatului fostŭ redactorŭ Iacobŭ Mureşianu fiă eternă în inimile nóstre.

Din conferinţa Românilorŭ ţinută în Orĕştiă la 31 Decemvre 1887. **Samuilŭ Popŭ. Dr. Mihu.**

Oradea-mare, 31 Decemvre 1887.

Salutămŭ vechiulŭ drapelŭ alŭ deşteptărei şi culturei nóstre la serbarea marelui evenimentŭ literarŭ, la jubileulŭ de cincĭḑecĭ de anĭ ai activităţii sale.

Teodorŭ Kövary, Ieroteiu Beleşŭ, Iónŭ Cuc, Paul Vela, Artemiu Sarkadi, George Papp, Iosif Roman, Nicolae Zigre, Nicolae Mărcuş, Iónŭ Ciceronescu, Teodor Lazar, Iosif Erdely, Dr. Demetriu Kiss, Dr. Florian Duma, Iuliu Papfalvai, Samuil Ciceronescu, Petru Ionaş, Felician Bran, Demetriu Mureşan, Iónŭ Buna, Michail Ditz, George Costin, Gavril Pal, Iosif Vulcan.

Beiuşŭ, 31 Decemvre 1887.

Inteliginţa română Beiuşană uréză „Gezetei“ perseveranţă şi succese strălucite în lupta legală pentru frăţietate, egalitate şi libertate, baza patriotismului adevĕratŭ.

Roşu, Popŭ.

Oradea Mare, 31 Decemvre 1887

Cu mândriă naţională şi cu entusiasmŭ salutămŭ stindardulŭ renascerei nóstre naţionale şi bravulŭ personalŭ redacţionalŭ, cu ocasiunea jubileului de 50 de anĭ.

Tinerimea academică română oradană.

Sibiiu, 1 Ianuarie 1888.

Felicitările mele colegiale.

Dr. R. Roşca,
Redactorulŭ „Telegrafului Românŭ“.

Bistra, 2 Ianuarie 1888.

Dorescŭ „Gazetei,“ alŭ cărei jubileu de 50 de anĭ se serbéză, viéţă lungă şi demnilorŭ ei muncitorĭ tăriă şi abnegaţiune, spre a o puté conduce şi pe viitorŭ cu acelaşĭ tactŭ şi cu aceeaşĭ firmitate ca şi până acum.

Romul Marcu.

Blaşiu, 31 Decemvre 1887.

Primiţĭ espresiunile de recunoscinţă şi bucuriă. Trăiască „Gazeta Transilvaniei!“.

Societatea studenţilorŭ din Blaşiu.

Sulina, 31 Decemvre 1887.

Regretŭ că nu potŭ fi între voi în acéstă ḑi măréţă pentru neamulŭ nostru. Iau parte viă la jubileulŭ de 50 de anĭ alŭ mamei „Gazeta Transilvaniei,“ care a luptatŭ cu atâta ardóre pentru redeşteptarea nóstră. Urezŭ viéţă îndelungată.

Pe tine, scumpe amice, te felicitŭ şi îţĭ urezŭ sănĕtate ca sĕ poţĭ continua lupta ce o conducĭ cu atâta inteligenţă şi abnegaţiune. Dé Dumneḑeu sĕ ajungĭ sĕ poţĭ serba centenarulŭ „Gazetei.“ **Sântu.**

Romanŭ, 31 Decemvre 1887.

Associându-ne din inimă la serbarea jubileului „Gazetei Transilvaniei,“ primiţĭ căldurósele mele felicitărĭ, dorindŭ ca acestŭ bĕtrânŭ organŭ şi puternicŭ sprijinitorŭ alŭ intereselorŭ Românilorŭ sĕ prospereze şi în viitorŭ avêndŭ viéţă îndelungată.

Redactorulŭ gazetei „Romanulŭ“
Arghiropolŭ.

Bucurescĭ, 31 Decemvre 1887.

Revista „Lumina pentru toţĭ“ vĕ uréză ca stindardulŭ purtatŭ o jumĕtate de seculŭ sĕ fâlfâe şi în viitorŭ cu demnitate pentru apĕrarea sfintei cause românescĭ.

Directorŭ, **Eniu Bălteanu.**
Redactorŭ, **Ioanŭ Rusu.**

Romanŭ, 31 Decemvre 1887.

Cu ocasia acestei ḑile primesce espresiunea sentimentelorŭ călduróse ce ţi le nutrescŭ fraţii tĕi de lângă Siretŭ. **Elena şi Moise.**

Parisŭ, 31 Decemvre 1887.

Felicitămŭ jubileulŭ „Gazetei Transilvaniei“ şi 'i urămŭ isbêndă în lupta pentru recâştigarea drepturilorŭ indispensabile ale fraţilorŭ noştri subjugaţĭ.

Doroşiu, Cătănescu, Cornea, Dobrescu, Florescu, Gassi, Ianovicĭ, Ionescu, Movileanŭ, Ocăşianŭ, Gr. Pereţŭ, Porumbaru.

Bucurescĭ, 31 Decemvre 1887.

Salutămŭ din tótă inima neobosita „Gazetă“ cu ocasiunea jubileului ei de 50 de anĭ.

Inainte!

Săcăşanŭ, tribunu Ciurileanu, Şerbănescu, Miron, Vaidaenţianu, Gavrilescu, Berarŭ, Brăneanu, Popovicĭ, Toncovicĭ, Dancov, Maiorŭ, Popea, Ciurceanu, Lăzurénu, Marţianu.

Bucurescĭ, 31 Decemvre 1887.

Ca elevŭ alŭ lui Iacov şi Andreiu Mureşianu şi alŭ lui George

Barițŭ, și ca lucrătorŭ-tipografŭ alŭ celui mai vechiu ḑiarŭ românŭ „Gazeta Transilvaniei,“ unescŭ la serbarea, care vĕ adună, urările mele de prosperitate.

Ionŭ Weiss, tipografŭ-editorŭ.

Viena, 31 Decemvre 1887.

Vivatŭ „Gazeta Transilvaniei“!

Elena Popovicĭ.

Cernăuțĭ, 31 Decemvre 1887.

La a 50-ea aniversare urezŭ „Gazetei“ prosperitate și lungă durată.

Vasilie Lăzăreanu, st. gmn.

„Ilusiunĭ maghiare“.

Sub acestŭ titlu publică „National Zeitung“ din Berlinŭ unŭ articulŭ în care ḑice:

„Alianța austro-germană n'a întêmpinatŭ până acuma, nicĭ în crisa din urmă, vre-o turburare. Numai o parte a politicilorŭ ungurĭ suntŭ nemulțămițĭ cu atitudinea conciliantă a lui Bismark față cu Rusia. Bismark șĭ-a perdutŭ simpatiile russofobilorŭ maghiarĭ, carĭ se temŭ, că nu vorŭ primi sprijinulŭ Germaniei, décă arŭ voi sĕ se foloséscă de încurcăturile bulgare spre a înlocui influința ruséscă în Bulgaria cu cea unguréscă. Ei speră, că în casulŭ acesta n'ar mai fi de lipsă a estinde teritoriulŭ corónei s-lui Stefanŭ până la Salonicŭ și a înmulți regatulŭ cu câteva milione de Slavĭ nemulțămițĭ. În locŭ de acésta sperézĕ politicii din Budapesta ca protectorĭ ai libertății popórelorŭ balcanice, de a esploata economicŭ și politicesce România, Serbia, Bulgaria și Turcia europénă. Pentru realisarea acestorŭ marĭ planurĭ ar avé sĕ servéscă alianța austro-germană.

Mulțĭ Ungurĭ pretindŭ dela Germania ca sĕ nu mai facă deosebire între interesele austro-germane și specifice austriace în peninsula balcanică și sĕ se pună în contraḑicere durabilă cu Rusia. Pentru Germania însĕ nu se plătesce de a purta rĕsboiu din causa cestiunei că óre Bulgaria se va conduce dela Budapesta séu Moscva, nu se plătesce ca pentru acésta sĕ pórte rĕsboiu cu Rusia și cu Franța.

Germania este pentru pace, deórece unŭ rĕsboiu și în casulŭ învingerei ar schimba starea ei spre mai rĕu. Asemenea ar suferi interesele germane décă Franța ar fi învinsă și nu ar mai face parte din sfatulŭ marilorŭ puterĭ. Germania are lipsă de esistența puterei francese, mai alesŭ pe mare, ca contrapondŭ față cu Anglia, a cărei guvernŭ viitorŭ va fi póte érășĭ contra Germaniei și care și adĭ se uită cu ochĭ rĕi la acvisițiunile Germaniei în Africa.

....Décă ar puté folosi posițiunei de putere mare a Austriei, Germania nu s'ar sfii nicĭ de unŭ rĕsboiu cu Rusia. Dér monarchia dunărénă ar dobêndi din egemonia esclusivă asupra peninsulei balcanice totŭ atâta folosŭ ca și periculŭ. Décă Maghiarii arŭ lua protectoratulŭ peste Slavii de sudŭ, integritatea Turciei nu s'ar mai puté susținé. Maghiarii arŭ trebuí sĕ elibereze pe Bulgarii ce se află încă sub stăpânirea turcéscă, arŭ trebuí sĕ încorporeze Bulgariei teritoriulŭ din spatele Constantinopolului și a Salonicului séu sĕ-lŭ administreze singurĭ. In casulŭ ântêiu formândŭ o mare putere sudslavică șĭ-ar pune înșișĭ frânghia de gâtŭ; în casulŭ din urmă arŭ împinge Bulgaria în brațele Rusiei, ca și pe Serbia din causă că i se refusă Macedonia și Bosnia.

Vorbindŭ de stările din Serbia încheiă „National Ztg.“ așa:

„Politicii ungurĭ arŭ face mai bine sĕ deosebéscă bine cerculŭ lorŭ de interese față de acela alŭ Rusiei, decâtŭ sĕ ațițe pe guvernulŭ lorŭ, a cărui moderațiune totŭ nu-o potŭ sdruncina, ca sĕ se mestece în sfera de putere a rivalului! Pentru o politică de agresiune particularistŭ-maghiară nu este alcătuită alianța austro-germană.

SCIRILE ḐILEI.

La tribunalulŭ regescŭ din *Clușŭ* au fostŭ insinuate în decursulŭ anului 1887 nu mai puținŭ ca 1214 casurĭ criminale, dintre carĭ 650, adecă mai bine de jumĕtate se vinŭ pe orașulŭ Clușŭ capitala „Kulturegylet“-ului ardeleanŭ, ér pe provincia 568. Va se ḑică unŭ teritoriu românescŭ cu 167,884 locuitorĭ n'a datŭ în decursulŭ unui anŭ nicĭ pe jumĕtate atâtea casurĭ criminale, câtŭ unŭ orașŭ unguréscŭ kulturegyletescŭ ca Clușulŭ, cu vre-o 26,000 locuitorĭ. Aci se înțelegŭ numai casurile ținĕtóre de sfera de activitate a tribunalului. Câtŭ pentru delicte și alte abaterĭ ținĕtóre de judecătoria cercuală, acestea trecŭ la mai multe mii.

***

Ni se scrie dela *Blașiu*: „Sâmbătă în 14 Ianuariu n. la 1 oră p. m. miculŭ nostru opidŭ era în mișcare. Clopotele dela tóte bisericele vesteau cu bucuriă reîntórcerea în mijloculŭ nostru a bunului nostru părinte, „Escel. Sa d-lŭ Metropolitŭ *Dr. Vancea*, care după o absență de câteva sĕptĕmânĭ, se reîntórse atuncĭ dela Roma, însoțitŭ de d-lŭ Dr. Alexandru Grama. Fericita reîntórcere a Escelenției Sale umplŭ de adevĕrată bucuriă inimile credincioșilorŭ sĕi.“

***

Suntemŭ rugațĭ a lua și noi notiță despre o rectificare, ce o face d-lŭ *Vasiliu Rebreanu*, învĕțătorŭ în Lăpușulŭ unguréscŭ, în colónele „Gazetei Poporului“ dela 6 Ianuarie v. c. D-sa scrisese cu altă ocasiune în acea fóiă, că d-lŭ preotŭ, respective protopopŭ românŭ din Betlénŭ *Gregoriu Pușcariu*, împreună cu învĕțătorulŭ românŭ de acolo, s'ar fi făcutŭ membri la casina unguréscă. Mai târḑiu însĕ d-lŭ Rebreanu a aflatŭ, că acéstă veste, dată de d-sa publicității, este neadevĕrată și că i-a spus'o unŭ rĕu-voitorŭ alŭ națiunei nóstre. Din contră, Românii din Betleanŭ, împreună cu femeile lorŭ, nisuescŭ a-șĭ îmbogăți limba și portulŭ lorŭ naționalŭ, ér nu a-le ascunde sub obrocŭ.

***

Deputațĭ congresualĭ în archidiecesa Sibiiului s'au mai alesŭ: Ioanŭ Papiu, protopresbiterŭ, în cerculŭ III alŭ Devei; Avramŭ Pĕcurariu, protopresbiterŭ, în cerculŭ IV alŭ Iliei; Ioanŭ Gall, protopresbiterŭ în cerculŭ V alŭ Abrudului, Ioanŭ Petricŭ, protopresbiterŭ, în cerculŭ IX alŭ Brașovului și Simeonŭ Monda, protopresbiterŭ, în cerculŭ VII alŭ Dejului. Nicolae Popea, archimandritŭ și vicarŭ archiepiscopescŭ, în cerculŭ I alŭ Sibiiului; Dr. Ilarionŭ Pușcariu, archim. și asesorŭ consist., în cerculŭ X alŭ Făgărașului; Zachariă Boiu asesorŭ consistorialŭ în cerculŭ VIII alŭ Mediașului; Nicolau Ivanŭ, spiritualŭ la institutulŭ corecționalŭ din Aiudŭ, în cerculŭ II alŭ Albei-Iulie; Petru Roșca, jun. protopresbiterŭ alŭ tractului Turdei în cerculŭ VI alŭ Clușiului. Aceștia ca deputațĭ congresualĭ clericalĭ, ér ca deputațĭ congresualĭ mirenĭ s'au alesŭ: Dr. Ioanŭ Mihu, advocatŭ, în cerculŭ V alŭ Devei; Dr. Daniilŭ P. Barcianŭ, prof. sem. în cerculŭ III alŭ Sebeșului; Ambrosiu Bĕrsanŭ, primarŭ, în cerculŭ VI alŭ Hațegului; Petru Truța, advocatŭ, în cerculŭ IX alŭ Zarandului; Gerasimŭ Candrea, advocatŭ, în cerculŭ X alŭ Câmpenilorŭ; Dr. Remus Roșca, redactorulŭ „Tel. Românŭ“, în cerculŭ XVIII alŭ Solnocului; Stefanŭ Iosifŭ, directorŭ gimnasialŭ, în cerculŭ XVI alŭ Sighișórei; Octavianŭ Sorescu, advocatŭ, în cerculŭ XVII alŭ Treiscaunelorŭ; Ioanŭ Lengher, advocatŭ, în cerculŭ XVIII alŭ Brașovului; Pompiliu Piposŭ, publicistŭ, în cerculŭ VIII alŭ Goagiului; Ioanŭ cav. de Pușcariu, jude la curia regéscă din Budapesta, în cerculŭ XIX alŭ Branului; Elia Macelariu, consilierŭ gubernialŭ în pens. în cerculŭ II alŭ Seliștei; Rubinŭ Patița, advocatŭ, în cerculŭ IV alŭ Albei-Iulie; Mateiu Voileanu, ases. cons., în cerculŭ XV alŭ Tĕrnavei; Parteniu Cosma, directorŭ alŭ institutului de creditŭ și economii „Albina“, în cerculŭ XI alŭ Turdei; Petru Nemeșŭ, notarŭ publicŭ, în cerculŭ XII alŭ Clușiului; Ilariu Duvlea advocatŭ, în cerculŭ XX al Făgărașului; Dr. Absolonŭ Todea, advocat, în cerculŭ XIV alŭ Bistriței.

In districtulŭ Consistorului oradanŭ s'au alesŭ deputațĭ congresualĭ din clerŭ: Archimandritulŭ vicariu eppescŭ și preș. cons. Ieroteu Beleșiu, în cerculŭ „Oradea-mare—Pesteșiu“. Protopresbiterulŭ Beliului Petru Suciu, în cerculŭ „Tinca-Beliu“. Secretariulŭ consistorialŭ din Aradŭ Ignațiu Papp în cerculŭ „Beiușiu-Vascou“, ér dintre mirenĭ: In cerculŭ „Oradii-marĭ“ Nicolau Zigre, advocatŭ și secret. consist. în Oradea mare; în cerculŭ „Peșteșului“ Ioanŭ Papp, notarŭ cottens în Oradea-mare; în cerculŭ „Tincei“: Dionisiu Poienariu, fiscŭ procurorŭ regescŭ în Debreținŭ; în cerculŭ Beliului: Georgiu Dringou, advocatŭ în Tinca; în cerculŭ Beiușului: Paulŭ Papp, advocatŭ în Beiușŭ; în cerculŭ Vascoului: Paulŭ Fasie, jude reg. în Vascou.

Literatură.

Posta română este numele noului organŭ politicŭ, socialŭ, financiarŭ, literarŭ etc., ce apare în Brașovŭ dela 1 Ianuarie v. sub ediția și redactura d-lui *Theochar Alexi*. Apare de 2 orĭ pe sĕptĕmână: Dumineca și Joia. Costă 3 fl. 60 cr. pe anŭ, 90 cr pe trei lunĭ. Numĕrulŭ primŭ conține: Către cetitorĭ; 1888; Revista politică: Scirĭ diverse; Ḑiaristică; Scirĭ economice; Cursulŭ la bursa din Viena, Brașovŭ și Bucurescĭ. In partea literară conține: Dorulŭ meu (poesiă), de Valentinŭ Dionisiu; Trofeulŭ (poesiă), de Iuliu I. Roșca; Fata dela Cozia (dramă de Iuliu I. Roșca), studiu criticŭ de N. Ch. Quintescu; O epistolă de acum 10 anĭ, de I. C. Negruzzi; Visulŭ unei regine (schiță istorică), Domnulŭ de Ghiavanazi Măria-sa (novelă din poporŭ).

Din comitatulŭ Turda-Arieșŭ.

In comitatulŭ *Turda-Arieșŭ* s'au estradatŭ în decursulŭ lunei lui Decemvre a anului trecutŭ trei pașapórte pentru trecere în România; au incursŭ în darea directă 96.626 fl. 45½ cr, rĕmânêndŭ restanță cu finea anului trecutŭ 187.185 fl. 40½ cr.; în darea militară au incursŭ 7242 fl. 26 cr., restanță: 23,713 fl. 61 cr. In legătură cu acéstă trebue sĕ ne aducemŭ aminte, că în una din adunările trecute ale comitetului comitatenŭ din acestŭ comitatŭ s'a adusŭ hotărîrea, ca sĕ se pășéscă cu totŭ dinadinsulŭ la ajutorulŭ esecutorilorŭ. Precum se vede însĕ, nicĭ esecutorii nu vorŭ mai fi a-vutŭ ce sĕ ia dela bieții contribuabilĭ, dela carĭ afară de contribuția s'au scosŭ numai în decursulŭ lunei lui Decemvre 19,652 fl. 48½ cr. în darea de consumŭ, 45,205 fl. 71½ cr. în competința de timbru și alte competințe de asemenea soiu. Câtŭ pentru celelalte repartițiunĭ nu mai ḑicemŭ nimicŭ, ajunge că suntŭ nenumĕrate.

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

(2)

IMPĔRATULŬ TRAIANŬ

după

Monumente archeologice.

Lecțiune introductivă la cursulŭ de archeologiă la Universitatea din Bucurescĭ, 1887.

(Urmare.)

Mai este óre trebuință de a numi monumentulŭ despre care e vorba, când toțĭ v'ațĭ și reportatŭ gândulŭ către *Columna dacică* din Roma, clădită de divulŭ Traianŭ? Acea columnă singură ne spune astăḑĭ, fără cuvinte, istoria cuceririi Daciei de cătră Romanĭ, istoriă pe care au povestit'o mulțĭ scriitorĭ elinĭ și latinĭ, în opere, din nenorocire, tóte perdute de noi.

Acéstă nenorocire nu se referă însĕ în modŭ particularŭ numai la rĕsbóiele lui Traianŭ cu Dacii. Totŭ ce s'a scrisŭ în antichitate despre acestŭ împĕratŭ a pieritŭ în cataclismulŭ literaturilorŭ antice. Abia, pe icĭ, pe colea, aflămŭ câteva fragmente în carĭ se menționézĕ în puține și scurte frase despre cele maĭ marĭ ale lui fapte.

Dér, ca o compensațiune providențială, însemnate rĕmășițe ale monumentelorŭ, pretutindenĭ înălțate de dênsulŭ — nenumĕrate monete, bătute sub domnia lui, — inscripțiunĭ lapidare rĕspândite de dênsulŭ și de contimporanii sĕi peste totŭ întinsulŭ lui imperiu, ba chiar și obiecte prețióse séu vulgare, de luxŭ séu de usŭ, rĕmase din timpulŭ lui, pe locurile unde a trecutŭ elŭ și legiunile sale, tóte aceste elemente archeologice au venitŭ sĕ complinéscă lipsurile istoriei scrise.

Archeologia, sciința ajutătóre a istoriei, s'a arĕtatŭ cătră Traianŭ, neobositulŭ clăditorŭ de trainice monumente, mai recunoscĕtóre decâtŭ *Fastele* istorice, în care totușĭ 'i se cădea lui sĕ ocupe unŭ locŭ mai cu véḑă decâtŭ orĭcare altulŭ dintre împĕrații Romei.

Pe dênsulŭ, carele deschide acea eră, aprópe seculară, ce s'a numitŭ *vĕrsta de aurŭ* a omenirii, pe dênsulŭ dela care rĕmăsese datina a se face fiecăruĭ împĕratŭ, când se urca pe tronŭ, urarea ca sĕ fie „mai fericitŭ decâtŭ Augustŭ și mai bunŭ decâtŭ Traianŭ“, pe dênsulŭ l'a nedreptățitŭ istoria și mai că ea l'ar fi lăsatŭ în prada uitării. Nu dóră că s'ar adeveri prin acestŭ faptŭ întêmplătorŭ ḑicĕtórea ce pretinde că *fericite suntŭ acele popóre care n'au istoriă?*

Câtŭ despre noi, ne bucurămŭ fórte că archeologia ne-a ajutatŭ a scăpa de o așa tristă fericire gloriosulŭ nume alŭ lui Traianŭ. Și într'adevĕrŭ, décă, în privința lui, istoria tace, séu abia îngână, în prescurtare, câteva din faptele sale, amŭ puté ḑice că, de fiecare din acele fapte, precum și pentru altele multe trecute cu vederea de abreviatorii istoriei lui Traianŭ, numĕróse monumente plastice ale antichității vinŭ a împlini seceta de documente scrise.

Prin clădirĭ architectonice, precum arcurĭ de triumfŭ și columne, apeducte, căi și podurĭ, ruine de temple și de diferite edificii; prin tabele de bronzŭ și lespeḑĭ epigrafice; prin statue, busturĭ și camee; prin splendide și nenumĕrate monumente, séu specime de numismatică, ba chiar și prin fragmente de cărămiḑĭ și de olăriă, prin mosaice, prin arme, prin vase, prin giuvaerurĭ și prin unelte de totŭ felulŭ, descoperirile archeologice au completatŭ și completézĕ încă adesea noțiunile istorice, ce ne suntŭ abia schițate, séu ne lipsescŭ cu totulŭ, asupra faptelorŭ și asupra vieței sociale și artistice din timpulŭ lui Traianŭ.

Ĕtă chiar a doua causă, domnilorŭ, care m'a condusŭ la ideea de a espune și de a resuma, în acéstă seriă de prelegerĭ, cunoscințele anticare referitóre la persóna și la epoca lui Traianŭ.

Credŭ că cu greu așŭ fi pututŭ afla o materiă, care sĕ dovedéscă mai bine folósele capitale ale archeologiei și sĕ atingă, totdeodată, mai cu tăriă córdele simțitóre ale inteligenței și ale inimilorŭ românescĭ.

De voiu sci sĕ lămurescŭ cu precisiune totŭ contingentulŭ precumpănitorŭ ce archiologia ne aduce în istoria gloriosului fundatorŭ alŭ coloniei latine dela Dunăre; de voiu reuși a aduna totŭ ceea ce originile nóstre naționale au câștigatŭ numai din sciința archiologiei, apoi sunt încredințatŭ că voiu isbuti totdeodată a vĕ face sĕ iubițĭ acéstă sciință și sĕ căutațĭ înșĭ-vĕ a vĕ instrui într'ênsa, mai multŭ decâtŭ cu noțiunile ce v'așŭ puté da eŭ într'unŭ cursŭ mărginitŭ din tóte privințele.

Dér, încă dela începutŭ cată sĕ vĕ împărtășescŭ și d-vóstrĕ, domnilorŭ, o convicțiune dela care nicĭ odată nu m'am abătutŭ: este acea, că din prelegerile unui cursŭ, orcâtŭ de sistematicŭ și de amĕnunțitŭ ar fi elŭ, auditorii nu învĕță

Inspectorulŭ de scóle Simo Bela, după esperienţele căştigate în decursulŭ unui semestru, raportéză, că şcólele de statŭ suntŭ cele mai bine cercetate: dintre scólele confesionale cele mai bine cercetate suntŭ cele ev. reformate, cercetate cam de 70%, mai rĕu suntŭ cercetate cele gr. or., unde abia mergŭ la scólă 35%. Totŭ cam aşa spune inspectorulŭ că s'ar afla şi scólele gr. cat., ér causa o atribue miseriei celei marĭ.

Copii obligaţĭ la scólă în acestŭ comitatŭ suntŭ 18,466; scolĭ suntŭ 211, dintre carĭ cu caracterŭ de statŭ 41, civile 2, comunale se află: 9 elementare, 1 industrială şi 1 asilŭ de copii. Confesionale suntŭ 157. Invĕţătorĭ suntŭ 232, dintre carĭ 202 ordinarĭ, 30 ajutătorĭ; 185 cualificaţĭ, 47 necualificaţĭ. Provedere corĕspundĕtóre legilorŭ se află la 81 scolĭ, nu se află la 130. Industria de casă se propune în 6 scolĭ. Tóte obiectele prescrise de lege se propunŭ în 81 şcolĭ, nu se propunŭ tóte în 130.

Trebue sĕ amintimŭ aci, că tóte rapórtele inspectorilorŭ unguresci de scóle suntŭ pline de veninŭ contra scólelorŭ românescĭ. Cumcă scólele unguresci în ţinuturĭ românescĭ suntŭ góle de copii românĭ, nicĭ vorbă nu mai póte fi; şi décă totuşĭ se găsesce câte unulŭ e orĭ copilŭ de funcţionarŭ, orĭ e dusŭ cu forţa, orĭ momitŭ prin diferite uneltirĭ unguresci. Că miseria e mare şi câte unŭ bietŭ Românŭ abia îşĭ póte susţiné copilulŭ la scólă, acésta avemŭ sĕ o mulţămimŭ esecutorilorŭ şi vitregei stăpânirĭ unguresci.

Serată literară şi musicală. Teatru.

Societatea de lectură a studenţilorŭ dela scólele române gr. or. din Braşovŭ va da *şedinţă publică* în 6 Ianuariu 1888 în seréra S-tului Ióнŭ Botezătorulŭ în onórea Ilustrităţii Sale Domnului *Iónŭ Popasu*, episcopŭ alŭ Caransebeşului, în sala gimnasiului, cu următórea programă:

1. *Deschiderea* prin preşedintele societăţii *N. Pilţia*, profesorŭ. 2. *O privire asupra pedepsei cu mórte* în diferite timpurĭ şi la diferite popórĕ, disertaţiune de oct. *Corn. Scurtu*. 3. *„De-aşŭ fi iubito“*, cântecŭ esecutatŭ de corulŭ studenţilorŭ. 4. *Influinţa Cruciatelorŭ asupra comerciului şi a industriei*, disertaţiune de *I. Jaliu*, cl. III com. 5. *„Fantasii pastorale“*, de *J. B. Singelée*, esecutate pe violină de *C. Popp*, cl. III com., şi acomp. pe pianŭ de secst. *A. Archimandrescu*. 6. *„Michnea şi baba“*, poesiă de *D. Bolintineanu*, declamată de oct. *Corneliŭ Perşinarŭ*. 7. *Lupta de pe Câmpulŭ-pânii*, disertaţiune de oct. *N. Saftu*. 8. *„Stoşachi“*, monologŭ comicŭ de *I. Ianovŭ*, rostitŭ de *Ilie Savu*, cl. III com. 9. *„A sĕrii órŭ bate“*, esecutată de corulŭ studenţilorŭ.

Începutulŭ la 8 óre séra precisŭ.

Oferte marinimóse suntŭ primite cu mulţămită.

—x—

In 20 Ianuarie n. 1888 se va da o *representaţiune teatrală* în pensionatulŭ *„Vautier“* din locŭ. Programulŭ: „Verişóra din reşedinţă“, comediă în 2 acte de Maria Grünke. Persónele: „Vilhelm“ — M. David, „Hedwig“—K. Costiescu, „Maria“—M. Teodorescu, „Lieschen“—B. Tichy, „Lenchen“—M. Tichy. „Copiii unui proprietarŭ“: „Eulalia“ verişóra — M. Boamben, „Mina“ fată 'n casă—A. Loihitya. — Urméză: „Le moulin des oiseaux“, operă comică în 1 actŭ, musica de Bordese. Persónele: „La Comtesse d'Hermontal“—K. Costiescu, „Catherine Durand“—M. Benel, „Rose“—M. David, „Rosette“—M. Teodorescu, „Petit Pière“—J. Schuster, „Janette“— M. Boamben. Fete tinere. Inceputulŭ la 7½ óre.

Mulţămită publică.

Subscrisulŭ comitetŭ parochialŭ rom. gr. or. din comuna Ghimbavŭ esprimă stimatei Dómne Zoe D. Ionciovicĭ şi eredilorŭ din Braşovŭ profundă mulţămire pentru generositatea documentată prin aceea, că a donatŭ bisericei rom. din comuna susŭ numită suma de 50 fl. spre a eternisa memoria defunctului Domnŭ Dumitru Ionciovicĭ. Dée D-deu ca acéstă faptă nobilă sĕ o imiteze câtŭ de mulţĭ creştinĭ ai bisericei nóstre.

Ghimbavŭ, 5/1 1888.

Comitetulŭ paroch. rom. gr. or.
prin

Dumitru Popŭ preşed. com. p. — **Iosifŭ Maximilianŭ** notar. com. p.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.“)

Pesta, 17 Ianuarie. Conferinţa deputaţilorŭ sasĭ, carĭ nu aparţin partidei guvernamentale, a hotărîtŭ sĕ respingă şi în generalŭ bugetulŭ.

Societatea pentru întemeiarea unei fabrice ungare de arme s'a constituitŭ. Capitalulŭ acţiilorŭ e de trei milióne. După înprotocolare se va încheia cu guvernulŭ unŭ contractŭ pentru furnisarea a 180,000 puscĭ.

Sgomotulŭ despre reformarea instituţiunei voluntarilorŭ e neîntemeiată. Guvernele încă n'au tractatŭ de locŭ asupra revisuirei legii militare.

Parisŭ, 17 Ianuarie. Camera, după înterpelarea în causa atitudinei aţiţătóre a consiliului comunalŭ alŭ Parisului în timpulŭ crisei presidenţiale, a votatŭ încredere cu 265 contra 178 voturĭ.

Berlinŭ, 17 Ianuarie. Presidiulŭ s'a realesŭ. Bugetulŭ arată, cu tótă sporirea cheltuielilorŭ încă cu 81 milióne, unŭ escedentŭ de 29 milióne.

Noulŭ Almanachŭ

alŭ Societăţii „România-Jună“ din Viena.

Acum cincĭ anĭ societatea academică „România-Jună“ a edatŭ prin concursulŭ celorŭ mai distinse puterĭ literare ale Românilorŭ unŭ almanachŭ, care a fostŭ întimpinatŭ din partea onoratului publicŭ românŭ cu cea mai viuă căldură.

Almanachulŭ acesta a realisatŭ o veche dorinţă a societăţii nóstre, care în momentulŭ când s'a împlinitŭ, ne-a umplutŭ de o veselă mulţămire şi nĭ-a deschisŭ totodată calea spre a continua lucrarea începută.

Ér lucrarea s'a continuatŭ. Şi adĭ suntemŭ prea fericiţĭ de-a puté anunţa onoratului publicŭ românŭ, că societatea academică „România-Jună“ va eda ăstŭ anŭ unŭ nou „almanachŭ,“ distinsŭ cu Augustulŭ Nume *Carmen Sylva* şi înavuţitŭ de ilustrii scriitorĭ ai almanachului trecutŭ şi de alţĭ bărbaţĭ eminenţĭ, membri ai societăţii.

Almanachulŭ va cuprinde următórele scrierĭ nouĕ:

Carmen Sylva, Scăpată de suferinţă. (Novelă).

Alecsandri V., Ovidiu. (Actulŭ celŭ nou.)

Eminescu M. De ce nu-mĭ vii? — Kamadeva. (Poesii).

Maiorescu T. Din esperienţă.

Macsonyi A. Consciinţa naţională.

Naum A. Donna Serafina. (Poesie.)

Negruzzi I. Epistolă cătră Naum. (Poesie.)

Neniţescu I. Cânteculŭ dorobanţului — Cântecŭlŭ tunariului. (Poesii.)

Olănescu D. C. Fântâna Blandusiei. — Pastelŭ iaponez. (Poesii.)

Poni M. Visurile. (Poesie.)

Popescu I. Educaţiunea naţională.

Sbiera I. Solidaritatea intereselorŭ.

Slavicĭ I. Bobocelŭ. (Novelă.)

Teclu N. Despre elementele chimice.

Velovan St. Intelectualitatea ca notă esenţială a plăcerii estetice şi morale.

Vulcan I. Sĕraculŭ. (Poesie.)

Xenopol A. D. Caracterulŭ lui Ştefanŭ celŭ Mare.

Zamfirescu D. Liniştea. (Poesie). Frica (Novelă.)

Nu vomŭ stărui sĕ accentuămŭ importanţa acestui opŭ; onoratulŭ publicŭ românŭ, care a sciutŭ sĕ apreţieze atâtŭ de justŭ primulŭ nostru almanachŭ, va apreţui totŭ aşa şi pe celŭ nou.

Apelămŭ decĭ la sprijinulŭ onoratului publicŭ românŭ, căcĭ dela întimpinarea ce o vomŭ afla depinde prosperarea „României-June“.

Almanachulŭ va apĕré pe la mijloculŭ lunei lui Februariu st. n., 16—17 cóle de tiparu, 8° mare. Preţulŭ 2 fl., pentru România 5 leĭ.*)

Ne luămŭ voiă Stimate Domnule a Vĕ ruga, sĕ ne oferiţĭ şi D-Vóstră deosebitulŭ ajutoriu, şi a deschide prin lista de abonamentŭ Nr. 20 o colectă în cerculŭ cunoscuţilorŭ D-Vóstrĕ, ér celŭ multŭ până la 5 Februariu st. n. sĕ ne înapoiaţĭ acéstă listă orĭ-ce resultatŭ ar avea, la adresa: Nicolae Hacman, Viena, („România-Jună“) VIII., Schlösselgasse 28.

Viena, în Ianuariu 1888.

Comisiunea pentru „Almanachŭ“.

Aurelianŭ C. Grigorovicĭ, preşedinte. — **Virgiliŭ Oniţă**, secretarŭ.

Venitulŭ curatŭ e destinatŭ pentru înaintarea scopurilorŭ societăţii. Ofertele marinimóse se vorŭ chita în deosebĭ.

DIVERSE,

Intunecime de lună. — Intre dilele de 28 şi 29 Ianuarie n. va fi întunecime de lună, care se va puté bine observa în părţile locuite de noi. Inceputulŭ la 28 Ianuariu 10 ore şi 46 minute séra, mijloculŭ la 12 ore 36 minute, finea în 29 Ianuariu 2 ore 26 minute p. m. In decursulŭ acestui anŭ va fi încă o intunecime completă de lună, dér în părţile nóstre nu se va vedé.

*) Espediţia francată se va face pe spesele societăţii. Eventuala tacsă de recomandare p. t. domnĭ abonenţĭ suntŭ rugaţĭ a o solvi deosebitŭ.

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Mureşianu.**

---

totŭ ceea ce trebue sĕ scie ca sĕ devină adevĕraţĭ ómenĭ de sciinţă. Principala datoriă a unui profesorŭ este, după a mea părere, de a insufla ascultătorilorŭ săi gustulŭ şi dorinţa de a stŭdia mai departe, este de a-i indrepta pe calea studielorŭ serióse, de a deştepta în-tr'ênşii idei pe care totŭ ei sĕ se desvólte după metodele sciinţifice ce li vorŭ fi indicate.

Celŭ ce, chiar şi la şcólă, nu-şĭ va căpăta altă sciinţă decâtŭ ceea ce ese, în clasă, din gura profesorului, şi nimicŭ mai multŭ, nimicŭ prin cetirĭ şi prin meditaţiunĭ personale, acela va rĕmâné totdéuna mai prejosŭ decâtŭ profesorulŭ sĕu. Şi, cugetândŭ, mai alesŭ la mine, domnilorŭ, aşŭ dori din totŭ sufletulŭ ca dintre d-vóstrĕ, aceştia carĭ binevoiţĭ a mĕ asculta, sĕ iasă bărbaţĭ ce au sĕ ilustreze sciinţa românéscă cu descoperirĭ şi opere multŭ mai însemnate decâtŭ cele ce a putută face generaţiunea nóstră.

Intr'acéstă speranţă stă mai cu sémă mândria mea, când viu aci a vĕ spune puţinulŭ ce sciu, cu gândŭ că repede mĕ vorŭ întrece cei ce vorŭ fi dobênditŭ, din modestele mele cuvinte, dorinţa şi putinţa de a învĕţa mai multe şi de a o sci tóte mai bine decâtŭ mine.

Dér nu voescŭ, domnilorŭ, sĕ începŭ consideraţiunile generale ce dau materia, la acéstă a nóstră primă întrunire, fără de a intra în subiectulŭ nostru, celŭ puţinŭ printr'o repede schiţare a diferitelorŭ specii de cercetărĭ, asupra cărora ne vomŭ purta succesivŭ luarea aminte.

O ochire atentivă asupra persónei fisice şi morale a împĕratului, ni se impune mai nainte de tóte. In jurulŭ lui vomŭ găsi şi membrii puţinĭ numeroşĭ ai familiei imperiale. Monumentele plastice care representă atâtŭ pe ilustrulŭ domnitorŭ câtŭ şi pe ai sĕi, ne vorŭ da ocasiune de a supune analisei critice atâtŭ unele cestiunĭ de arte câtŭ şi felurile amĕnunte ale obiceiurilorŭ romane din acea epocă.

Apoi, urmândŭ aceeaşĭ metodă, a-decă procedêndŭ dela obiectele reale vĕdute şi pipăite, ce au străbătutŭ secolii şi au ajunsŭ până la noi, şi reculegêndŭ dintr'ênsele noţiunĭ precise asupra faptelorŭ sĕvêrşite şi asupra ideilorŭ domnitóre pe acele timpurĭ, vomŭ afla chiar într'ênsele prilejŭ şi înlesnire de a coordona principalele puncte de care avemŭ sĕ ne atingemŭ în decursulŭ studiilorŭ nóstre.

De sigurŭ, n'am sĕ vĕ povestescŭ aci istoria lui Traianŭ, pe care d-vóstrĕ o sciţĭ încă de pe băncile gimnasiului. Nu vĕ voiu înşira dér, purŭ şi simplu, datele principale ale vieţei lui; dér vĕ voiu arĕta póte cum aceste date suntŭ mai adeseorĭ procurate, alteorĭ numai controlate şi rectificate prin monumente epigrafice şi numismatice.

Nu voiu intra nicĭ în amĕnuntele rĕsbóelorŭ ce împĕratulŭ purta, totdéuna cu mare pricepere, cu nepregetată tăriă şi cu deplinŭ succesŭ în Germania, în Dacia, în Spania şi în diferite părţĭ ale Asiei; dér vomŭ examina împreună, în ce modŭ şi cu câtă dibăciă artistică, o mare parte din acele rĕsbóie, şi mai alesŭ cele care pe noi ne interesézä mai multŭ, ni-se destăinuescŭ prin sculpturĭ monumentale, prin inscripţiunĭ legendare, funerare séu comemorative, şi în fine prin figurile şi legendele de pe monete.

Vomŭ avé şi fericirea de a constata, cum, totŭ prin rĕmăşiţe ale anticei epigrafii romane, ni se confirmă şi se desvoltă fiinţa unorŭ instituţiunĭ de căpetenie, civile şi chiar religióse, cu care Traianŭ a fericitŭ pe supuşii sĕi.

Vomŭ studia caracterulŭ impunĕtorŭ ce unele arte de prima ordine, şi mai alesŭ architectura şi sculptura, au dobênditŭ pe timpulŭ acestui împĕratŭ şi vomŭ descrie principalele monumente, încă în fiinţă, mai cu totulŭ risipite, pe care elŭ le-a rĕspânditŭ cu o minunată profesiune nu numai în Roma, nu numai în Italia, dér şi în cele mai depărtate ţinuturĭ ale întinsei sale împĕrăţii: suntŭ cetăţĭ fundate pe malurile Rinului, şi în pădurile Germaniei, pe ţĕrmurile Dunării şi pe plaiurile Carpaţilorŭ; suntŭ căi neperitóre aşternute în tóte direcţiunile; suntŭ podurĭ de piatră aruncate pe riurile cele mai marĭ ale Europei, ale Asiei centrale şi ale nordului Africei; suntŭ porturĭ, apeducte, temple, bibliotecĭ, al tare şi monumente triumfale, din care cele mai multe pórtă încă numele şi efigia nemuritorului împĕratŭ. In primii dece anĭ ai secolului alŭ II-lea după Christosŭ, Traianŭ a clăditŭ prin aşa multe locurĭ şi aşa însemnate edificii, încâtŭ glumeţa Roma, care, cu tótă a ei gravitate şi supunere, nu se sfia sĕ urzice pe ai ei stăpânĭ, chiar şi pentru faptele lorŭ de laudă, dăruise pe multŭ clăditoru-i împĕratŭ cu porecla de *herba parietaria*, iarba păreţilorŭ.

(Va urma.)

AVISŬ!

Subsemnatulŭ încunosciințezŭ pe onor. publicŭ, că am deschisŭ o

MĂCELĂRIĂ

vis-à-vis de Teatru, în casa D-lui Korodi, unde se află totdeauna

Carne prόspetă de vită 32 cr.
" " " porcŭ 40 "
" " " vițelŭ 36 "

Unŭ Kilo (100 Deca) bine cântărită cu 4 cr. mai eftină ca la orĭcare altă măcelăriă.

☞ Dela 25 Ianuariu a. c. încolo se va afla de vêndare în măcelaria mea **Salamŭ, Șuncă, Slănină, Untură, Cârnațŭ polonezŭ** etc.

Cu înaltă stimă
Stefanŭ Bureția.

2,2—1

Nr. 564 ex 1887.

PUBLICAȚIUNE.

În urma procesului vinculară intentatŭ la acestŭ forŭ de Nastasia Crișianu ca A. contra bărbatului sĕu Bruchentariu Vasilica ca I., prin acésta este legitime citatŭ a se presenta în persónă înaintea acestui forŭ matrimonialŭ în terminŭ de unŭ anŭ și o ḑi, spre a lua parte la pertractările vincularĭ cu soția sa, căcĭ la din contră procesulŭ se va pertracta și decide și în absența dênsului.

Dela presidiulŭ tribunalului matrim. gr. cat. de 1-a instanță a tractului Dergei.

Dergea, la 28 Noemvre 1887.

181a,3—1

Ioanŭ Hațieganŭ,
V.-protop. tract. și preside alŭ for. matr.

Nr. 2149 ex 1887.
Inspect.

CONCURS.

Pentru ocuparea *postului de învĕțătorŭ* ordinarŭ sistemisatŭ la școla elementară cu limba de propunere română din comuna **Maierŭ** cu salarŭ anualŭ de 300 fl. și eventualŭ pentru locuință și grădină 100 fl.

Doritorii de a ocupa acestŭ postŭ au a-șĭ trimite la mine concursele lorŭ prin respectivulŭ inspectorŭ r. de școle până la **1 Februarie 1888.** Concursele sĕ fiă scrise de mâna propriă în limba maghiară și română și provĕḑute cu cartea de botezŭ și documentele referitóre la starea sănĕtății, la servițiulŭ de până acum și la cunoscința limbilorŭ.

Bistrița, 30 Decemvre 1887.

Iuliu Havas,
inspectorulŭ r. de școle alŭ comitatului Bistrița-Năsĕudŭ.

213,3—1

Se deschide abonamentŭ pre anulŭ 1888

la

AMICULŬ FAMILIEI. Ḑiarŭ beletristicŭ și enciclopedicŭ-literarŭ — cu ilustrațiunĭ. — Cursulŭ XII. — Apare în 1 și 15 ḑi a lunei în numerĭ câte de 2—3 cóle cu ilustrațiunĭ frumóse; și publică articlii socialĭ, poesie, novele, schițe, piese teatralĭ ș. a. — mai departe tractéză cestiunĭ literare și scientifice cu reflesiune la cerințele vieței practice; apoi petrece cu atențiune viéța socială a Românilorŭ de pretutindenea, precum și a celorlalte poporațiunĭ din patriă și străinătate; și prin glume în mare parte ilustrate nisuesce a face câte o óră plăcută familiei strivite de grijile vieței; și preste totŭ nisuesce a întinde tuturorŭ individilorŭ din familiă o petrecere nobilă și instructivă. — Prețulŭ de prenumerațiune pre anulŭ întregŭ e 4 fl., pentru România și străinătate 10 francĭ — lei, plătibilĭ și în bilete de bancă orĭ marce postalĭ.

PREOTULŬ ROMÂNŬ. Ḑiarŭ bisericescŭ, scolarŭ și literarŭ — cu ilustrațiunĭ. — Cursulŭ XIV. — Apare în broșurĭ lunare câte de 2½—3½ cóle; și publică portretele și biografiile archiereilorŭ și preoțilorŭ mai distinșĭ, precum și alte portrete și ilustrațiunĭ, — mai departe articlii din sfera tuturorŭ sciințelorŭ teologice și între aceștia mulțime de predice pre duminecĭ, serbătorĭ și diverse ocasiunĭ, mai alesŭ funebralĭ, — apoi studii pedagogice-didactice și scientifice-literarĭ; și în urmă totŭ soiulŭ de amĕnunte și scirĭ cu preferința celorŭ din sfera bisericéscă, scolastică și literară. — Prețulŭ de prenumerațiune pre *anulŭ întregŭ* e 4 fl. — pentru România 10 francĭ — lei, plătibilĭ și în bilete de bancă orĭ marce postalĭ.

Colectanții primescŭ gratisŭ totŭ alŭ patrulea esemplarŭ.

Numerĭ de probă se trimitŭ gratisŭ orĭ-cuĭ cere.

☞ **A se adresa la „CANCELARIA NEGRUȚŬ" în Gherla — Sz-ujvár. — Transilvania.** ☜

Totŭ de aci se mai potŭ procura și următórele cărți din editura propriă:

Apologie. Discusiunĭ filologice și istorice maghiare privitóre la Românĭ, învederite și rectificate de Dr. Gregoriu Silași. — Partea I. Paulŭ Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Șincai. Prețulŭ 30 cr.

Renascerea limbei românescĭ în vorbire și scriere învederită și aprețiată de Dr. Gregoriu Silași. (Op complet). Broșura I. II. și III. Prețulŭ broș. I. II. câte 40 cr.—Broșura III. 30 cr. Tóte trei împreună 1 fl.

Cuvêntărĭ bisericescĭ la tóte sĕrbătorile de preste anŭ, de I. Papiu. Unŭ volumŭ de preste 26 cóle. Acest opŭ de cuvêntărĭ bisericescĭ întrece tóte opurile de acestŭ soiu apărute până acum—avêndŭ și o notiță istorică la fie-care serbătóre, care arată timpulŭ întroducerei, fasele prin carĭ a trecutŭ și modulŭ cum s'a stabilitŭ respectiva serbătóre. Prețulŭ e 2 fl.

Barbu cobzariulŭ. Novelă originală de Emilia Lungu. Prețulŭ 15 cr.

Puterea amorului. Novelă de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulŭ 20 cr.

Idealulŭ pierdutŭ. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulŭ 15 cr.

Opera unui omŭ de bine. Novelă originală.—Continuarea novelei: **Idealulŭ pierdutŭ** de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulŭ 15 cr.

Fântâna dorului. Novelă poporală de Georgiu Simu. Prețulŭ 10 cr.

Codreanŭ craiulŭ codrului. Baladă de Georgiu Simu. Prețulŭ 10 cr.

Ultimulŭ Sichastru. Tradițiune de Georgiu Simu. Prețulŭ 10 cr.

Elŭ trebue sĕ se însóre. Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțŭ. Prețulŭ 25 cr.

Branda séu Nunta fatală. Schiță din emigrarea lui Dragoșŭ. Novelă istorică națională. Prețulŭ 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioanŭ Tanco. Prețulŭ 30 cr.

Probitatea în copilăriă. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Legouvé. Prețulŭ 10 cr.

Hermanŭ și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantinŭ Morariu. Prețulŭ 50 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragediă în 5 acte, după Eupide, tradusă în versurĭ de Petru Dulfu. Prețulŭ 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragediă în 5 acte, după Euripide, tradusă în versurĭ de Petru Dulfu. Prețulŭ 30 cr.

Petulantulŭ. Comediă în 5 acte, după Augustŭ Kotzebue, tradusă de Ioanŭ St. Șuluțŭ. Prețulŭ 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în salele gimnasiului din Fiume prin Vincențiu Nicóră, prof. gimnas. — Cu portretulŭ M. S. Regina României. Prețulŭ 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Unŭ volumŭ de 192 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețulŭ redusŭ (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandafirĭ și viorele, poesii poporale, culese de Ioanŭ Popŭ Reteganu. Unŭ volumŭ de 14 cóle. Preț. 60 cr.

Tesaurulŭ dela Petrósa séu **Cloșca cu puii ei de aurŭ.** Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Prețulŭ 20 cr.

Biblioteca Sătênului Românŭ. Cartea I, II, III, IV, cuprindŭ materii forte interesante și amusante. Prețulŭ la tóte patru 1 fl. — câte una deosebĭ 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materii forte interesante și amusante. Prețulŭ 30 cr.

Colectă de recepte din economiă, industriă, comerciu și chemiă. Prețulŭ 50 cr.

Economia pentru scólele popor. de T. Roșiu. Ed. II. Prețulŭ 30 cr.

Indreptarŭ teoreticŭ și practicŭ pentru învĕțămêntulŭ intuitivŭ în folosulŭ elevilorŭ normalĭ (preparandialĭ), a învĕțătorilorŭ și a altorŭ bărbațĭ de scólă, de V. Gr. Borgovanŭ, profesorŭ preparandialŭ. Prețulŭ unui esemplarŭ cu porto francatŭ 1 fl. 80 cr. v. a. In literatura nóstră pedagogică abia aflămŭ vre-unŭ opŭ, întocmitŭ după lipsele scólelorŭ nóstre în mĕsura în care este acesta, pentru aceea îlŭ și recomandămŭ mai alesŭ directorilorŭ și învĕțătorilorŭ ca celorŭ în prima liniă interesațĭ.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Românĭ. De V. Gr. Borgovan. Prețulŭ 15.

Manualŭ de Gramatica limbei române pentru scólele poporalĭ în trei cursurĭ de Maximŭ Popŭ, profesorŭ la gimnasiulŭ din Năsĕudŭ. — Manualŭ aprobatŭ prin ministeriulŭ de culte și instrucțiune publică cu rescriptulŭ de datŭ 26 Aprilie 1886, Nr. 13193. — Prețulŭ 30 cr.

Gramatica limbei române lucrată pe base sintactice de Ioanŭ Buteanu, prof. gimn. Unŭ volumŭ de peste 30 cóle. Prețulŭ 2 fl.

Manualŭ de stilistică de Ioanŭ F. Negruțŭ, profesorŭ. Opŭ aprobatŭ și din partea ministeriului de culte și instrucțiune publică cu rescriptulŭ de dato 16 Dec. 1885 Nru. 48,518. Partea practică forte bogată a acestui op — cuprinḑêndŭ compositiunĭ de totŭ soiulŭ de acte obveniente în referințele vieței socialĭ—se póte întrebuința cu multŭ folosŭ de către preoțĭ, învĕțătorĭ și alțĭ cărturarĭ românĭ. Prețulŭ 1 fl. 10 cr.

Nu mĕ uita. Colecțiune de viersurĭ funebralĭ, urmate de iertăciunĭ, epitafiă ș. a. Prețulŭ 50 cr.

Carte conducĕtóre la propunerea calculărei în scóla poporală pentru învĕțătorĭ și preparandĭ. Broș. I. scrisă de Gavrilŭ Trifu profesorŭ preparandialŭ. Prețulŭ 80 cr.

Cele mai eftine cărțĭ de rugăciunĭ:

Mărgăritarulŭ sufletului. Carte bogată de rugăciunĭ și cântărĭ bisericescĭ forte frumosŭ ilustrată. Prețulŭ unui esemplarŭ broșuratŭ e 40 cr., legatŭ 50 cr., legatŭ în pânză 60 cr., legatŭ mai finŭ 60, 80, 90 cr., 1 fl., în legătură de luxŭ 1.50—2.50

Miculŭ mărgăritarŭ sufletescŭ. Cărticică de rugăciunĭ și cântărĭ bisericescĭ — frumosŭ ilustrată, pentru pruncii scolarĭ de ambe secsele. Prețulŭ unui esemplarŭ broșuratŭ e 15 cr., — legatŭ 22 cr., legatŭ în pânḑă 26 cr.

Cărticică de rugăciunĭ și cântărĭ pentru pruncii scolarĭ de ambe secsele, Cu mai multe icóne frumóse. Prețulŭ unui esemplarŭ e 10 cr.; 50=3 flor.; 100=5 fl.

Visulŭ Prea Sântei Vergure Maria a Născĕtórei de D-ḑeu urmatŭ de mai multe rugăciunĭ frumóse. Cu icóne frumóse. Prețulŭ unui esemplarŭ spedatŭ franco e 10 cr., 50 esemplare 3 fl., 100 esemplare 5 fl. v. a.

Epistolia D. N. Isusŭ Christosŭ. Prețulŭ unui esemplarŭ legatŭ și spedatŭ franco e 15 cr.

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovŭ.